

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	15
----------------	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Εισαγωγή: Το αντικείμενο και οι μέθοδοι της Κοινωνικής Ψυχολογίας

1.1 Το αντικείμενο της Κοινωνικής Ψυχολογίας	19
1.2 Η σχέση της Κοινωνικής Ψυχολογίας με άλλους κλάδους	24
1.3 Η ιστορία της Κοινωνικής Ψυχολογίας	25
1.4 Οι μέθοδοι της Κοινωνικής Ψυχολογίας	33
1.4.1 Η πειραματική μέθοδος	37
1.4.2 Μη πειραματικές μέθοδοι	39
1.4.3 Μέθοδοι συλλογής δεδομένων	41
1.4.4 Ερευνητική ηθική και ιδιαιτερότητες της κοινωνικο-ψυχολογικής έρευνας	46

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Κοινωνική νόηση

2.1 Βασικές έννοιες της κοινωνικής νόησης	50
2.1.1 Η λειτουργία των κοινωνικών σχημάτων	53
2.1.2 Κατηγοριοποίηση και στερεότυπα	57
2.2 Κοινωνική αντίληψη	60
2.2.1 Το συνδυαστικό μοντέλο	61
2.2.2 Σφάλματα στην κοινωνική αντίληψη	64
2.2.3 Προσωπικές έννοιες και άρρητες θεωρίες προσωπικότητας	66

2.2.4 Γνωστική άλγεβρα	67
2.3 Μνήμη για πρόσωπα	69
2.3.1 Το περιεχόμενο και η οργάνωση της μνήμης για πρόσωπα	70
2.4 Κοινωνικά συμπεράσματα, διαμόρφωση κρίσεων και λήψη αποφάσεων	71
2.4.1 Ευρετικοί κανόνες, σφάλματα και μεροληψίες	73

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Κοινωνική απόδοση

3.1 Κλασικές και σύγχρονες θεωρίες της κοινωνικής απόδοσης	85
3.1.1 Η θεωρία του Heider για την κοινωνική απόδοση	85
3.1.2 Το μοντέλο της συμμεταβολής	87
3.1.3 Η θεωρία των επαγωγικών αντιστοιχιών	92
3.1.4 Η θεωρία της αυτοαντίληψης	93
3.1.5 Η θεωρία του Weiner για την κοινωνική απόδοση	95
3.2 Σφάλματα και μεροληψίες στην κοινωνική απόδοση	97
3.2.1 Το θεμελιώδες σφάλμα απόδοσης	98
3.2.2 Το φαινόμενο αυτουργού-παρατηρητή	100
3.2.3 Το φαινόμενο της ψευδούς ομοφωνίας	102
3.2.4 Αυτοεξυπηρετικές μεροληψίες	103
3.3 Αντιπραγματικές σκέψεις και απόδοση αιτίων	106
3.4 Κλινικές εφαρμογές της κοινωνικής απόδοσης	113
3.4.1 Ο «γνωστικός χαρακτηρισμός» των συναισθημάτων	113
3.4.2 Το αναθεωρημένο μοντέλο της εκμαθημένης αδυναμίας	115
3.5 Η κοινωνική απόδοση ως ατομική διαφορά: Το στίλ της κοινωνικής απόδοσης	116
3.6 Διομαδική απόδοση	118

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Ο εαυτός

4.1 Η έννοια του εαυτού	122
4.2 Αυτογνωσία	125
4.2.1 Ενδοσκόπηση	125
4.2.2 Αυτοσχήματα	126
4.2.3 Κοινωνική σύγκριση	127
4.2.4 Τα κίνητρα της αυτογνωσίας	130
4.3 Αυτοεκτίμηση	131

4.4	Αυτεπίγνωση	136
4.5	Αυτοπαρουσίαση	141
4.5.1	Αυτοπαρουσίαση και διαχείριση εντυπώσεων	142

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Στάσεις

5.1	Η έννοια των στάσεων	148
5.2	Η δομή των στάσεων	149
5.3	Η μέτρηση των στάσεων	151
5.3.1	Οι κλίμακες Likert	151
5.3.2	Οι κλίμακες σημασιολογικής διαφοροποίησης	154
5.3.3	Άλλες μέθοδοι μέτρησης	155
5.4	Η λειτουργία των στάσεων	158
5.5	Θεωρίες γνωστικής συνέπειας	160
5.5.1	Η θεωρία της γνωστικής ασυμφωνίας	161
5.6	Η αλλαγή των στάσεων	167
5.6.1	Συμπεριφοριστικές προσεγγίσεις	167
5.6.2	Η θεωρία της κοινωνικής κρίσης	170
5.6.3	Το μοντέλο πιθανότητας λεπτομερούς επεξεργασίας της αλλαγής των στάσεων	175
5.6.4	Σωματική εμπειρία και αλλαγή των στάσεων	180
5.7	Στάσεις και συμπεριφορά	183
5.7.1	Πότε; Παράγοντες που ρυθμίζουν τη σχέση στάσεων- συμπεριφοράς	185
5.7.2	Πώς; Μοντέλα στάσεων-συμπεριφοράς	190
5.7.3	Η θεωρία της λογικής πράξης	191
5.7.4	Η θεωρία της προσχεδιασμένης συμπεριφοράς	195
5.7.5	Το μοντέλο της αυτόματης ενεργοποίησης των στάσεων	197

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Κοινωνική επιρροή

6.1	Συμμόρφωση	202
6.1.1	Το πείραμα του Mouzafer Sherif: Η διαμόρφωση των κοινωνικών κανόνων	202
6.1.2	Τα πειράματα του Solomon Asch: Συμμόρφωση με την πλειονότητα	204

6.1.3	Παράγοντες που ευνοούν τη συμμόρφωση: Χαρακτηριστικά των ατόμων, των ομάδων και των συνθηκών	207
6.1.4	Πληροφοριακή και κανονιστική επιρροή	209
6.2	Μειονοτική επιρροή	212
6.2.1	Μεταστροφή	215
6.2.2	Κοινωνικός αντίκτυπος και μειονοτική επιρροή	217
6.3	Ενδοτικότητα	218
6.3.1	Αυτόματη ενδοτικότητα και άρνηση συγκατάθεσης	218
6.3.2	Τεχνικές για την αύξηση της ενδοτικότητας	220
6.4	Υπακοή στην εξουσία	222
6.4.1	Παράγοντες που επηρεάζουν την υπακοή	227

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

Κοινωνικές ομάδες: Επίδοση, ηγεσία και λήψη αποφάσεων

7.1	Χαρακτηριστικά των κοινωνικών ομάδων	231
7.1.1	Κοινωνικοί κανόνες	232
7.1.2	Κοινωνικοί ρόλοι	233
7.2	Ομάδες και επίδοση σε συλλογικά έργα	235
7.2.1	Κοινωνική διευκόλυνση	235
7.2.2	Κοινωνική οκνηρία	241
7.2.3	Καταιγισμός ιδεών και συλλογική δημιουργικότητα	246
7.3	Ομάδες και λήψη αποφάσεων	248
7.3.1	Κανόνες λήψης συλλογικών αποφάσεων	248
7.3.2	Ριψοκίνδυνη μεταστροφή	249
7.3.3	Συλλογική πόλωση	251
7.3.4	Το φαινόμενο της ομαδοσκέψης	254
7.4	Ηγεσία	258
7.4.1	Τα χαρακτηριστικά του ηγέτη	259
7.4.2	Ο ρόλος των συνθηκών	260
7.4.3	Το στιλ ηγεσίας	261
7.4.4	Το μοντέλο του Fiedler	263
7.4.5	Το μοντέλο Vroom-Yetton	266
7.5	Συνεργασία και σύγκρουση	269
7.5.1	Κοινωνικά διλήμματα	269
7.5.2	Το δίλημμα του φυλακισμένου	270

7.5.3 Το δίλημμα των κοινών και των δημόσιων αγαθών	273
7.5.4 Ο ρόλος της επικοινωνίας: Το παίγνιο των φορτηγών	275

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

Προκατάληψη και διομαδικές σχέσεις

8.1 Προκατάληψη, στερεότυπα και διακρίσεις	279
8.1.1 Στερεότυπα: Το γνωστικό στοιχείο	280
8.1.2 Η ψευδαίσθηση συνάφειας	282
8.1.3 Η ενεργοποίηση των στερεοτύπων	284
8.1.4 Διακρίσεις: Το συμπεριφορικό στοιχείο	285
8.1.5 Συνήθεις μορφές και συνέπειες της προκατάληψης	288
8.1.6 Το μοντέλο του περιεχομένου των στερεοτύπων	292
8.1.7 Προκατάληψη και αυτοεκτίμηση	296
8.2 Τα αίτια της προκατάληψης και της διομαδικής σύγκρουσης	297
8.2.1 Η υπόθεση ματαίωσης-επιθετικότητας	298
8.2.2 Αυταρχική προσωπικότητα και προκατάληψη	300
8.2.3 Δογματισμός και προκατάληψη	301
8.2.4 Η θεωρία της συμβατότητας απόψεων	302
8.2.5 Η θεωρία της ρεαλιστικής σύγκρουσης	303
8.2.6 Η θεωρία της σχετικής αποστέρησης	307
8.2.7 Κοινωνική κατηγοριοποίηση	309
8.2.8 Η θεωρία της κοινωνικής ταυτότητας	312
8.2.9 Η θεωρία της αυτοκατηγοριοποίησης	318
8.3 Μείωση της προκατάληψης και βελτίωση των διομαδικών σχέσεων ...	320
8.3.1 Η αναθεώρηση των στερεοτυπικών πεποιθήσεων	320
8.3.2 Η υπόθεση της επαφής	321
8.3.3 Γενίκευση της αλλαγής των στάσεων απέναντι στην εξωομάδα	327

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

Επιθετικότητα

9.1 Τα αίτια της επιθετικότητας	333
9.1.1 Βιολογικές ερμηνείες	333
9.1.2 Κοινωνικές ερμηνείες	338
9.1.3 Η επιθετικότητα ως εκμαθημένη συμπεριφορά: Η θεωρία της κοινωνικής μάθησης	342
9.1.4 Παράγοντες που επηρεάζουν την επιθετικότητα: Χαρακτηριστικά των ατόμων και των συνθηκών	347
9.1.5 Το γενικό μοντέλο της επιθετικότητας	357

9.2	Ο έλεγχος της επιθετικότητας	359
9.2.1	Επιθετικότητα και τιμωρίες	359
9.2.2	Ο ρόλος του θυμού και της συγγνώμης	362

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

Θετική κοινωνική συμπεριφορά

10.1	Τα αίτια της θετικής κοινωνικής συμπεριφοράς	367
10.1.1	Εξελικτικές ερμηνείες	367
10.1.2	Ο ρόλος της μάθησης στη θετική κοινωνική συμπεριφορά	369
10.2	Παράγοντες που επηρεάζουν τη θετική κοινωνική συμπεριφορά	371
10.2.1	Κοινωνικοί παράγοντες και διαδικασίες	371
10.2.2	Συναισθηματικοί παράγοντες και διαδικασίες	380
10.3	Επέμβαση σε επείγοντα περιστατικά	385
10.3.1	Το γνωστικό μοντέλο των Darley και Latané	385
10.3.2	Το υπολογιστικό μοντέλο των παρισταμένων	389

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11

Διαπροσωπικές σχέσεις

11.1	Τα κίνητρα και οι συνέπειες των κοινωνικών σχέσεων	396
11.1.1	Κοινωνική επαφή και μείωση του άγχους	401
11.1.2	Οι συνέπειες της έλλειψης ικανοποιητικών σχέσεων	409
11.2	Διαπροσωπική έλξη	411
11.2.1	Η φυσική εγγύτητα	411
11.2.2	Η ομοιότητα και η συμφωνία απόψεων	414
11.3	Οι φιλικές σχέσεις	416
11.4	Ερωτική έλξη και ερωτικές σχέσεις	418
11.4.1	Η έννοια της ερωτικής αγάπης	420
11.4.2	Ο ρόλος της φυσικής ελκυστικότητας	425
11.4.3	Ισότητα και επιλογή συντρόφου	430
11.4.4	Ικανοποίηση, δέσμευση και διάλυση των σχέσεων	431
11.4.5	Ο χωρισμός και οι συνέπειές του	438
11.5	Βελτίωση των διαπροσωπικών σχέσεων και ενίσχυση των κοινωνικών δεσμών	440
	<i>Βιβλιογραφία</i>	443